

1995. ÉVI LIII. TÖRVÉNY

A KÖRNYEZET VÉDELMEINEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAIRÓL

Az Országgyűlés tekintettel arra, hogy a természeti örökség és a környezeti értékek a nemzeti vagyon részei, amelyeknek megőrzése és védelme, minőségének javítása alapfeltétel az élővilág, az ember egészsége, életminősége szempontjából; e nélkül nem tartható fenn az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia, elmulasztása veszélyezteti a jelen generációk egészségét, a jövő generációk létét és számos faj fennmaradását; ezért az Alkotmányban foglaltakkal összhangban a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A törvény célja

1. § (1) ((Megállapította: 2001. évi LV. tv. 1. §.)) A törvény célja az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet egészségének, valamint elemeinek és folyamatainak magas szintű, összehangolt védelme, a fenntartható fejlődés biztosítása.

(2) A törvény a kiszámíthatóság és a méltányos teherviselés elve szerint megfelelő kereteket teremt az egészséges környezethez való alkotmányos jogok érvényesítésére és elősegíti

a) a környezet igénybevételének, terhelésének és szennyezésének csökkentését, károsodásának megelőzését, a károsodott környezet javítását, helyreállítását;

b) az emberi egészség védelmét, az életminőség környezeti feltételeinek javítását;

c) a természeti erőforrások megőrzését, fenntartását, az azokkal való ésszerű takarékos és az erőforrások megújulását biztosító gazdálkodást;

d) az állam más feladatainak a környezetvédelem követelményeivel való összhangját;

e) a nemzetközi környezetvédelmi együttműködést;

f) a lakosság kezdeményezését és részvételét a környezet védelmére irányuló tevékenységben, így különösen a környezet állapotának feltárásában, megismerésében, az állami szerveknek és az önkormányzatoknak a környezet védelmével összefüggő feladatai ellátásában;

g) a gazdaság működésének, a társadalmi, gazdasági fejlődésnek a környezeti követelményekkel való összehangolását;

h) a környezetvédelem intézményrendszerének kialakítását, illetve fejlesztését;

i) a környezet védelmét, megőrzését szolgáló közigazgatás kialakítását, illetve fejlesztését.

Alapfogalmak

4. § E törvény alkalmazásában

a) környezeti elem: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői;

b) környezet: a környezeti elemek, azok rendszerei, folyamatai, szerkezete;

c) természeti erőforrás: a - mesterséges környezet kivételével - társadalmi szükségletek kielégítésére felhasználható környezeti elemek vagy azok egyes összetevői;

d) környezet igénybevétele: a környezetben változás előidézése, a környezetnek vagy elemének természeti erőforráskénti használata;

e) környezet-igénybevettség: a környezetnek vagy elemének természeti erőforráskénti használata mértéke;

f) ((Megállapította: 2001. évi LV. tv. 3. § (1).)) környezetterhelés: valamely anyag vagy energia közvetlen vagy közvetett kibocsátása a környezetbe;

g) környezetszennyezés: a környezet valamely elemének a kibocsátási határértéket meghaladó terhelése;

h) környezetszennyezettség: a környezetnek vagy valamely elemének a környezetszennyezés hatására bekövetkezett szennyezettségi szinttel jellemezhető állapota;

i) környezethasználat: a környezetnek vagy valamely elemének igénybevételével, illetőleg terhelésével járó hatósági engedélyhez kötött tevékenység;

j) környezetkárosítás: az a tevékenység, amelynek hatására környezetkárosodás következik be;

k) környezetkárosodás: a környezetnek vagy valamely elemének olyan mértékű változása; szennyezettsége, illetve valamely eleme igénybevételének olyan mértéke, amelynek eredményeképpen annak természetes vagy korábbi állapota (minősége) csak beavatkozással, vagy egyáltalán nem állítható helyre, illetőleg, amely az élővilágot kedvezőtlenül érinti;

l) környezetveszélyeztetés: az a tevékenység vagy mulasztás, amely környezetkárosítást idézhet elő;

m) környezetre gyakorolt hatás: a környezetben környezetterhelés, illetőleg a környezet igénybevétele következtében bekövetkező változás;

n) hatásterület: az a terület vagy térrész, ahol jogszabályban meghatározott mértékű környezetre gyakorolt hatás a környezethasználat során bekövetkezett vagy bekövetkezhet;

o) érintett: azon személy, szervezet, aki vagy amely a hatásterületen él, tevékenykedik;

p) érintett önkormányzat: az a települési önkormányzat, amely az adott környezethasználat hatásterületén illetékességgel rendelkezik;

s) igénybevételi határérték: a környezet vagy valamely eleme jogszabályban vagy hatósági határozatban meghatározott olyan mértékű igénybevétele amely kizárja a környezetkárosítást;

t) kibocsátási határérték: a környezetnek vagy valamely elemének jogszabályban vagy hatósági határozatban meghatározott olyan mértékű terhelése, amely kizárja a környezetkárosítást;

u) szennyezettségi határérték: a környezet valamely elemének olyan - jogszabályban meghatározott - mértékű szennyezettsége, amelynek meghaladása - a mindenkori tudományos ismeretek alapján - környezetkárosodást vagy egészségkárosodást idézhet elő;

va) ((Számozását módosította: 2001. évi LV. tv. 2. §.)) leghatékonyabb megoldás: a környezeti, műszaki és gazdasági körülmények között elérhető, legkíméletesebb környezet-igénybevétellel járó tevékenység;

w) fenntartható fejlődés: társadalmi-gazdasági viszonyok és tevékenységek rendszere, amely a természeti értékeket megőrzi a jelen- és a jövő nemzedékek számára, a természeti erőforrásokat takarékosan és célszerűen használja; ökológiai szempontból hosszú távon biztosítja az életminőség javítását és a sokféleség megőrzését;

z) környezetvédelem: olyan tevékenységek és intézkedések összessége, amelyeknek célja a környezet veszélyeztetésének, károsításának, szennyezésének megelőzése, a kialakult károk mérséklése vagy megszüntetése, a károsító tevékenységet megelőző állapot helyreállítása.

A környezet védelmének alapelvei

Az elővigyázatosság, a megelőzés és a helyreállítás

6. § (1) A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy

a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;

b) megelőzze a környezetszennyezést;

c) kizárja a környezetkárosítást.

Veszélyes anyagok és technológiák

(2) A veszélyes anyagok kezelésekor, felhasználásakor - beleértve kitermelésüket, raktározásukat, szállításukat, gyártásukat és alkalmazásukat - továbbá, veszélyes technológiák alkalmazásakor olyan védelmi, biztonsági intézkedéseket kell tenni, amelyek a környezet veszélyeztetésének kockázatát jogszabályban meghatározott mértékűre csökkentik, vagy kizárják.

A Nemzeti Környezetvédelmi Program

40. § (1) A környezetvédelmi tervezés alapja a hatévente megújítandó, az Országgyűlés által jóváhagyott Nemzeti Környezetvédelmi Program (a továbbiakban: Program).

(2) A Programnak - a Program időtartamára vonatkozóan - tartalmaznia kell:

a) a környezet állapotának bemutatását;

b) az elérni kívánt környezetvédelmi célokat és célállapotokat;

c) a célok és célállapotok elérése érdekében végrehajtandó feladatokat, azok megvalósításának sorrendjét és határidejét;

d) a kitűzött célok megvalósításának eszközeit, ideértve a pénzügyi igények forrásának tervezett megjelölését is;

e) azoknak a területeknek a kijelölését, amelyeken különleges környezetvédelmi intézkedések szükségesek, valamint az intézkedések tartalmát.

(3) A Kormánynak a Program megújítására irányuló előterjesztés benyújtásakor az Országgyűlés előtt be kell számolnia a Program végrehajtásáról és a végrehajtás során szerzett tapasztalatokról.

Országos Környezetvédelmi Tanács

45. § (1) A környezetvédelem széles körű társadalmi és tudományos, szakmai megalapozása érdekében - legfeljebb 22 tagú - Országos Környezetvédelmi Tanács (a továbbiakban: Tanács) működik.

(2) A Tanács a Kormány működési ideje alatt, annak tanácsadó szerveként állást foglal a különböző környezetvédelmi programok elvi kérdéseiben, a környezetvédelemmel összefüggő jogszabályokkal és döntésekkel (43. §) kapcsolatban és egyéb környezetvédelmi ügyekben. A Tanács az Országgyűlés vagy a Kormány hatáskörébe tartozó döntésekkel kapcsolatos állásfoglalásait a Kormány elé terjeszti.

(3) A Tanácsban egyenlő arányban vesznek részt

- a) a környezetvédelmi céllal bejegyzett társadalmi szervezetek, valamint,
- b) a szakmai és gazdasági érdekképviseleti szervek a maguk által meghatározott módon választott,
- c) a tudományos élet, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke által e tisztségre megbízott képviselői.

V. Fejezet A KÖRNYEZET VÉDELMEINEK MEGALAPOZÁSA

Környezetvédelmi információs rendszer és tájékoztatás

49. § (1) A környezet állapotának és használatának figyelemmel kísérésére, igénybevételi és terhelési adatainak mérésére, gyűjtésére, feldolgozására és nyilvántartására a miniszter - a Kormány által meghatározottak szerint - mérő-, észlelő-, ellenőrző (monitoring) hálózatot, Országos Környezetvédelmi Információs Rendszert (a továbbiakban együtt: Információs Rendszer) létesít és működtet.

A környezet használata után fizetendő díjak

59. § (1) A környezet terhelését, igénybevételét csökkentő intézkedések fedezetét megteremtő díjak:

- a) környezetterhelési díjak,
- b) igénybevételi járulékok,
- c) termékdíjak,
- d) betétdíjak

(a továbbiakban együtt: díjak)

(2) A díjak mértékét úgy kell megállapítani, hogy azok ösztönözzék a környezethasználót a környezet igénybevételének és terhelésének csökkentésére.

Környezeti hatásvizsgálat

67. § (1) A környezetre jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenység [(2) bek. a) pont] megkezdése előtt környezeti hatásvizsgálatot kell végezni.

(2) A környezeti hatásvizsgálat szempontjából

- a) környezetre jelentős hatást gyakorló tevékenységnek minősül valamely - a Kormány által rendeletben meghatározott - létesítmény vagy művelet telepítése, megvalósítása, meglévő létesítmény vagy művelet felhagyása, jelentős bővítése, valamint a technológia- és a termékváltás, illetve ezek jelentős módosítása;

b) kérelmező: az a) pontban meghatározott tevékenység kezdeményezője, illetőleg gyakorlója.

68. § (1) A hatásvizsgálat előkészítő és - szükségessége esetén e törvény szabályai szerint - részletes vizsgálati szakaszból áll.

(2) A hatásvizsgálati szakaszok eredményeit a kérelmezőnek

a) előzetes környezeti tanulmányban és

b) részletes környezeti hatástanulmányban kell bemutatnia.

(3) A hatásvizsgálat során fel kell tární a tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó más műveletek, továbbá a meghibásodás vagy baleset miatt várható környezeti hatásokat is.

Előzetes környezeti tanulmány

69. § (1) A tevékenység megkezdésének szándékát a kérelmezőnek be kell jelentenie (a továbbiakban: kérelem) a felügyelőségnek. A kérelemhez előzetes környezeti tanulmányt kell csatolni.

(2) Az előzetes környezeti tanulmánynak tartalmaznia kell:

a) a tervezett tevékenység célját, telepítési és technológiai lehetőségei leírását, a létesítmény szükségességének indokolását, továbbá a tervezett tevékenység elmaradásából származó környezeti következmények leírását;

b) az a) pontban foglaltak megvalósításából származó, várható környezetterhelés és környezet-igénybevétel mennyiségi és minőségi leírását;

c) a környezetre várhatóan gyakorolt hatások előzetes becslését, továbbá új telepítés esetén a telepítés helyén a tájban és ökológiai viszonyokban várható változások részletes leírását;

d) azokat a kérdéseket, amelyek csak további, részletes hatásvizsgálat alapján válaszolhatók meg;

e) azoknak az adatoknak a megjelölését, amelyek törvény értelmében államtitkot, szolgálati vagy üzleti titkot képeznek.

70. § (1) A felügyelőség az előkészítő szakaszban szakhatóságként bevonja minden esetben:

a) az illetékes természetvédelmi igazgatóságot, illetve nemzeti park igazgatóságot;

b) az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat illetékes megyei (fővárosi) intézetét;

c) a külön jogszabályban meghatározott más szakhatóságot.

(2) A kérelem és az előzetes környezeti tanulmány alapján a felügyelőség

a) részletes környezeti hatástanulmány benyújtását írja elő, és meghatározza a részletes hatástanulmány készítése során vizsgálandó kérdéseket, illetőleg a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározható (kielégítendő) követelményeket,

b) kiadja - a telepítés tervezett helye (helyei) szerint illetékes települési önkormányzatok egyidejű tájékoztatásával - a tevékenységhez szükséges környezetvédelmi engedélyt, vagy

c) *((Beiktatta: 2001. évi LV. tv. 10. § (1).))* a hatásvizsgálati eljárás lezárását követően - a külön jogszabályban meghatározott esetben - megindítja az egységes környezethasználati engedélyezési eljárást, vagy

d) *((Számozását módosította: 2001. évi LV. tv. 10. § (1).))* a kérelmet elutasítja.

(3) A felügyelőség a környezetvédelmi engedélyt visszavonja, ha a jogerőre emelkedéstől számított három éven belül a tevékenységet, illetve az ahhoz szükséges építési előkészítési munkákat nem kezdték meg, illetőleg ha a jogosult nyilatkozik arról, hogy a környezetvédelmi engedéllyel nem kíván élni, továbbá akkor is, ha az engedélyezéskor fennálló feltételek lényegesen megváltoztak.

A részletes környezeti hatástanulmány

71. § (1) Az előzetes környezeti tanulmány alapján készítendő, helyszíni vizsgálatokkal alátámasztott részletes környezeti hatástanulmánynak - a felügyelőség által meghatározott mélységben és részletezettségben - tartalmaznia kell:

a) *((Megállapította: 2001. évi LV. tv. 10. § (2).))* a 69. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak részletes leírását, és a választott technológia összehasonlítását a leghatékonyabb megoldással, továbbá a külön jogszabályban meghatározott tevékenységek esetén az elérhető legjobb technikával;

b) a hatásterületek behatárolását, ideértve a térképi bemutatásukat is, és e területek környezeti állapotának ismertetését a tevékenység megvalósítása nélküli helyzetben;

c) a környezet állapotában a tevékenység következtében létrejövő változásoknak a környezeti elemekre és az emberi egészségre gyakorolt hatása előrejelzését, értékelését;

d) a környezet állapotának változása miatt várható egészségügyi, gazdasági és társadalmi következmények becslését;

e) a lehetséges igénybevettséget, szennyezettséget és károsítást megelőző, csökkentő, illetve elhárító intézkedések meghatározását;

f) a környezetet érő hatások

fa) mérésének, elemzésének módját a tevékenység folytatása során, valamint

fb) utóellenőrzésének módját a tevékenység felhagyását követően;

g) a részletes hatástanulmány összeállításához felhasznált adatok forrását, a hatásvizsgálatban alkalmazott módszereket, azok korlátait és alkalmazási körülményeit, az előrejelzések érvényességi határait (valószínűségét), a hatások és vizsgálati eredmények értékelésénél felmerült bizonytalanságokat;

h) a felhasznált tanulmányok listáját, a tanulmányokhoz való hozzáférés módját;

i) azoknak az adatoknak a megjelölését az a) pont szerint elkészített tanulmányrészekben, amelyek törvény értelmében államtitkot, szolgálati vagy üzleti titkot képeznek;

j) a nyilvánosság számára közérthető összefoglalót.

(2) A felügyelőség a részletes vizsgálati szakaszba bevonja a 70. § (1) bekezdésében meghatározott szakhatóságokat.

(3) A részletes vizsgálati szakaszban közreműködő szakhatóság - szakhatósági állásfoglalásában - nyilatkozhat arról is, hogy a kérelmező által szolgáltatott adatok alapján a hatáskörébe tartozó elvi, illetve területfelhasználási engedélyt külön eljárás nélkül a környezetvédelmi engedély megadásával egyidejűleg megadja.

(4) A felügyelőség az ügyben rendelkezésre álló összes adat alapján határoz és

a) kiadja a tevékenység gyakorlásához szükséges környezetvédelmi engedélyt, vagy

b) a kérelmet elutasítja.

c) ((Beiktatta: 2001. évi LV. tv. 11. §.)) a hatásvizsgálati eljárás lezárását követően - a külön jogszabályban meghatározott esetben - megindítja az egységes környezethasználati engedélyezési eljárást.

(5) A környezetvédelmi engedély visszavonására a 70. § (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

Bejelentési kötelezettség ellenőrzés

82. § (1) ((Megállapította: 2001. évi LV. tv. 15. §.)) A 66. § (1) bekezdés szerinti engedélyekben alapul vett körülmények jelentős megváltozását, illetve tervezett jelentős megváltoztatását, továbbá a tulajdonosváltást az érdekelt köteles a felügyelőségnek tizenöt napon belül bejelenteni.

(2) A felügyelőség hivatalból is vizsgálja a környezetvédelmi engedélyben, illetőleg a 66. § (1) bekezdés c) pontja szerinti határozatban alapul vett körülmények változását. Ha ezek jelentősen eltérnek az engedélyezéskori körülményektől, a környezetvédelmi hatóság felülvizsgálatot rendel el, amelynek elbírálásáig a tevékenység folytatását részlegesen vagy teljesen korlátozhatja, felfüggesztheti, illetőleg az erre hatáskörrel rendelkező szervnél ezt kezdeményezi. Az (1) bekezdésben meghatározott bejelentés elmulasztása esetén a hatáskörrel rendelkező szerv felfüggeszti a tevékenységet.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés alkalmazása szempontjából jelentős változásnak minősül a körülmények, a technológia olyan megváltoztatása, amely valamely környezeti terhelésnek vagy igénybevételnek az engedélyezettnél nagyobb mértékét eredményezi.

83. § Csódeljárás, felszámolási eljárás és végelszámolás esetén a tevékenységgel esetlegesen okozott környezetkárosodás feltárása, megszüntetése érdekében külön törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Anyagok, termékek és technológiák környezetvédelmi minősítése

84. § (1) A környezetre veszélyt jelentő, megfelelő kezelés vagy alakítás hiányában azt szennyező termékeket és technológiákat környezetvédelmi szempontból minősíteni kell, és gondoskodni kell a minőség biztosításának feltételeiről.

(2) A környezetre veszélyt jelentő anyagokat, azok esetleges környezetbe kerülésükkor érvényesülő környezeti hatásuk alapján - külön jogszabály szerint - veszélyességi fokozatokba kell sorolni.

(3) A környezetvédelmi követelményeket érvényesíteni kell az anyagok, termékek és technológiák egyéb célú minősítése során is.

85. § Egyes, a környezetre súlyos veszélyt jelentő anyagok és termékek előállítását, behozatalát, forgalmazását, technológiák alkalmazását a minősítésen túl külön engedélyhez kell kötni, illetve szükség esetén meg kell tiltani.

86. § (1) A környezetbarát vagy környezetkímélő termékekre és technológiákra, amelyek a hagyományos, azonos vagy hasonló funkciójú termékeknél és technológiáknál bizonyítottan kisebb környezet-igénybevételt, illetve környezetterhelést okoznak, környezetkímélő termék vagy technológia megkülönböztető jelzés alkalmazható.

(2) Megkülönböztető jelzés jogosulatlan használata külön jogszabályban meghatározott környezetvédelmi bírságot von maga után.

A környezetvédelmi közigazgatási szervek hatósági eljárásának különös szabályai

90. § A környezetvédelmi hatósági eljárásokra - e törvényben foglalt eltérésekkel - az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvényt kell alkalmazni.

Elintézési határidők

91. § A környezetvédelmi engedély megszerzésére, továbbá a működési engedély kiadására irányuló eljárásban az ügyintézési határidő legfeljebb kilencven nap.

Eljárás szakhatóságként

92. § (1) Környezetvédelmi ügyekben az eljárásban közreműködő szakhatóság szakhatósági állásfoglalását a megkeresést követő harminc napon belül köteles megadni.

(2) A környezetvédelmi hatóság más hatóság eljárásában szakhatósági állásfoglalását a kérelem vagy megkeresés beérkezését követő harminc napon belül köteles megadni.

Közmeghallgatás

93. § (1) A felügyelőség részletes környezeti hatástanulmány benyújtása után köteles nyilvános tárgyalást (a továbbiakban: közmeghallgatás) tartani, kivéve, ha a tevékenység katonai titokvédelem alá esik. A titkos katonai tevékenység környezeti hatásairól a felügyelőség az érintett önkormányzatot tájékoztatja.

(2) A közmeghallgatás helye a tevékenység telepítési helye szerint illetékes, illetve a leginkább érintett település(ek) önkormányzata által biztosított helyiség, ahova a felügyelőség meghívja az ügyben érdekelt szakhatóságokat [70. § (1) bek.], az érintetteket [4. § a) pont] és az érintett önkormányzatokat [4. § p) pont], a kérelmezőt, továbbá a környezetvédelmi érdekek képviselőit alakult egyesületet, és más társadalmi szervezeteket, ha ezek részvételi szándékukat bejelentették és ügyféli minőségüket [98. § (1) bek.] igazolták.

(3) A közmeghallgatás napjáról, helyéről és arról, hogy a részletes környezeti hatástanulmány hol tekinthető meg, az érintett település(ek) lakosságát az érintett önkormányzat(ok) - közzététel útján - értesíti(k).

(4) A közzétételnek legalább harminc nappal a közmeghallgatás időpontja előtt kell megtörténnie.

(5) Az észrevételeket a közmeghallgatás időpontjáig a felügyelőséghez vagy a közmeghallgatás helye szerint illetékes települési önkormányzathoz lehet benyújtani.

(6) A felügyelőség az ügyben a környezetre gyakorolt hatás megítélése szempontjából lényeges észrevételeket köteles a döntéshozatal előtt érdemben vizsgálni.

(7) Több érintett önkormányzat esetén, vagy ha az érintettek számára tekintettel ez indokolt, több helyszínen is tartható közmeghallgatás.

A közmeghallgatási jegyzőkönyv

94. § (1) A közmeghallgatásról a felügyelőség jegyzőkönyvet készít és arról a közmeghallgatást követő tizenöt napon belül másolatot küld a kérelmezőnek és az eljárásban részt vevő szakhatóságoknak. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az észrevételek érdemi összefoglalóját is.

(2) A jegyzőkönyvet a felügyelőség megküldi az eljárásban részt vevő szervezetnek [98. § (1) bek.], és nyilvánosságát biztosítani kell a felügyelőségénél és minden érintett települési önkormányzatnál.

Végrehajtható határozatok

95. § A környezet veszélyeztetésével és a környezet károsításával járó rendkívüli esemény kapcsán hozott határozat elleni jogorvoslati kérelemnek a végrehajtásra nincs halasztó hatálya.

VIII. Fejezet

AZ ÁLLAMPOLGÁROK RÉSZVÉTELE A KÖRNYEZETVÉDELEMBEN

97. § (1) Az állampolgárok - e törvényben és más jogszabályban meghatározott módon - jogosultak részt venni a környezettel kapcsolatos eljárásban.

(2) Mindenkinek joga, hogy környezetveszélyeztetés, környezetkárosítás vagy környezetszennyezés esetén a környezethasználó és a hatóságok figyelmét erre felhívja. Az erre vonatkozóan írásban tett felhívásra a hatáskörrel rendelkező szerv intézkedésének megtétele mellett a törvényben előírt határidőn belül érdemi választ köteles adni.

(3) Az állampolgári részvétel gyakorolható:

- a) személyesen vagy képviselő útján;
- b) társadalmi szervezetek révén;
- c) települési önkormányzatok útján.

Állampolgárok környezetvédelmi egyesülése

98. § (1) Az állampolgárok által a környezetvédelmi érdekeik képviseletére létrehozott egyesületeket és más politikai pártnak, érdekképviseletnek nem minősülő - a hatásterületen működő - társadalmi szervezeteket (a továbbiakban: szervezet) a környezetvédelmi államigazgatási eljárásokban területükön az ügyfél jogállása illeti meg.

IX. Fejezet

FELELŐSSÉG A KÖRNYEZETÉRT

A jogi felelősség általános alapja

101. § (1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával a környezetet veszélyezteti, szennyezi vagy károsítja, illetőleg tevékenységét a környezetvédelmi előírások megszegésével folytatja (a továbbiakban együtt: jogsértő tevékenység) az e törvényben foglalt és a

külön jogszabályokban meghatározott (büntetőjogi, polgári jogi, államigazgatási jogi stb.) felelősséggel tartozik.

(2) A jogsértő tevékenység folytatója köteles

- a) az általa okozott környezetveszélyeztetést, illetőleg környezetszennyezést megszüntetni, illetőleg környezetkárosítást abbahagyni;**
- b) az általa okozott károkért helytállni;**
- c) a tevékenységet megelőző környezeti állapotot helyreállítani.**

(3) A (2) bekezdés a) pontjában foglalt intézkedés elmaradása vagy eredménytelensége esetén az erre jogosult hatóság, illetve a bíróság a tevékenység folytatását korlátozhatja, az általa megállapított feltételek biztosításáig felfüggesztheti vagy megtilthatja.

(4) A környezethasználó - külön jogszabály szerint - tevékenységének megkezdéséhez kötelezhető környezetvédelmi biztosíték adására, céltartalék képzésére vagy felelősségbiztosítás megkötésére.

102. § (1) A jogsértő tevékenységért való felelősség a büntetőjogi és szabálysértési jogi felelősség kivételével az ellenkező bizonyításáig annak az ingatlan a tulajdonosát és birtokosát (használóját) egyetemlegesen terheli, amelyen a tevékenységet folytatják, illetőleg folytatták.

(2) A tulajdonos mentesül az egyetemleges felelősség alól, ha megnevezi az ingatlan tényleges használóját, és kétséget kizáróan bizonyítja, hogy a felelősség nem őt terheli.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni a nem helyhez kötött (mozgó) környezetszennyező forrás tulajdonosára és birtokosára (használójára) is.